

İYUK MADDE 29 HAKKINDA DANIŞTAY KARAR ÖRNEKLERİ

1. Açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi mümkün bulunmamasına rağmen; açıklama veya aykırılığın giderilmesi isteği üzerine, idari yargı merciince daha önceki hüküm değiştirilmiş veya her ne suretle olursa olsun, yeni bir hüküm verilmiş ise, bu kararın nihai bir karar niteliğindedir ve söz konusu karara karşı yapılacak temyiz başvurusu üzerine işin esasının incelenebilir.

DANIŞTAY 5. DAİRE

E. 2006/7903, K. 2008/4574, T. 19.9.2008

"... İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun [49.](#) maddesinde belirtilen nedenlerden birinin varlığına bağlıdır.

2577 sayılı Yasanın [29.](#) maddesinin 1. fıkrasında, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların yeterince açık olmaması yahut birbirine aykırı hüküm fıkralarını taşıması halinde, taraflardan her birinin kararın açıklanmasını veya aykırılığın giderilmesini isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

Kararın açıklanması isteği ile amaçlanan, kararın belirsiz ve açık olmayan taraflarını veya birbirine aykırı görünen hüküm fıkralarını ortadan kaldırmak ve onun gerçek anlamını meydana çıkarmak suretiyle yerine getirilmesini kolaylaştırmaktır. Bu yol ile, kararın gerçek anlamından başka türlü yorumlanması ve anlamının değiştirilmesi önlenmiş olur. Yoksa açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi olanağı yoktur. Açıklama isteğine ilişkin olarak verilen kararların, bu nitelikleri itibarıyla bir üst yargı merciinde temyize konu olabilecek nihai kararlardan olmadığı kuşkusuzdur.

Ancak, açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi mümkün bulunmamasına rağmen; açıklama veya aykırılığın giderilmesi isteği üzerine, idari yargı merciince daha önceki hüküm değiştirilmiş veya her ne suretle olursa olsun, yeni bir hüküm verilmiş ise, bu kararın nihai bir karar niteliğinde olduğunu ve söz konusu karara karşı yapılacak temyiz başvurusu üzerine işin esasının incelenebileceğini de ayrıca vurgulamak gerekir.

Olayda ise, davacının, 29.9.2006 günlü, E:2005/2241, K:2006/2954 sayılı kararın kabule ilişkin kısmının teşvik ikramiyesini kapsayıp kapsamadığının açıklanması yolundaki istemi üzerine Ankara 5. İdare Mahkemesi'nce; "iptal kararlarının, dava konusu işlemi ilk tesis edildikleri tarihten itibaren, hiç tesis edilmemiş gibi hukuk dünyasından bütün sonuçları ile çıkartan kararlar olduğu; iptal edilen işlem nedeniyle ilgililerin oluşan tüm zararlarının idarece tazmini gerektiği, ilgili yönetmelikte yalnızca sicil olumsuz olması ya da o yıl içinde disiplin cezası alınması halinde ödenmeyeceği öngörülen teşvik ikramiyesinin, davacının görevde olmaması sebebiyle ödenmediği tartışmasız bulunduğu ve davacının bulunduğu görevle ilişkisini kesen işlemin yargı kararıyla iptal edilerek tüm parasal haklarının tazminine karar verildiğinden; bu bağlamda teşvik ikramiyesinin de ödenmesi gerekeceği" yolunda verilen 3.12.2007 günlü, E:2005/2241 sayılı açıklama kararı, temyize konu edilen Mahkeme kararının hüküm fıkrasını değiştirir nitelikte olmadığından anılan kararın temyize konu edilmesi ve bu istemin incelenmesi mümkün bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, davalı idarelerin 29.9.2006 günlü, E:2005/2241, K:2006/2954 sayılı karara yönelik temyiz istemleri yönünden Ankara 5. İdare Mahkemesinin dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından temyiz istemlerinin reddi ile anılan kararın onanmasına, davalı idarelerden Başbakanlığın 3.12.2007 günlü, E:2005/2241 sayılı karara yönelik temyiz isteminin ise incelenmeksizin reddine, temyiz giderlerinin istemde bulunan davalı idareler üzerinde bırakılmasına, 19.09.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

2. Taraflardan birinin açıklama talebinde bulunmasının, mahkeme kararının taraflara tebliğinden itibaren işlemeye başlayan temyiz başvurusu süresini durdurmayacağı hakkında

DANIŞTAY 7. DAİRE

E. 2004/3158, K. 2005/2429, T. 12.10.2005

...Dosyanın incelenmesinden; davacı Şirket adına, sakatlık nedeniyle daha önce özel tüketim vergisi istisnasından yararlanan bir şahsa satmış olduğu araç dolayısıyla bu şahsın ikinci kez istisnadan yararlanmasına sebebiyet verdiğiinden bahisle, re'sen, özel tüketim vergisi tarh edilmesine ve vergi ziyayı cezası kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, Kayseri Vergi Mahkemesinin 22.4.2004 gün ve E:2003/683; K:2004/252 sayılı kararı ile, özel tüketim vergisi istisna kapsamında yaptığı satış nedeniyle, alıcı ve taşıta ilişkin çeşitli bilgileri, 1 Seri Nolu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen telefaks numarasına fakslaması gerekirken, bunu yapmaması yüzünden alıcının istisnadan ikinci kez yararlanmasına; dolayısıyla, istisna tutarı kadar vergi ziyama sebebiyet verdiği anlaşılan davacı Şirket adına, re'sen yapılan uyuşmazlık konusu tarh ve ceza kesme işleminde yasal ve hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine, dava konusu tarh ve ceza kesme işleminin iptaline, karar harcının ve yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına karar verildiği; anılan kararın 25.5.2004 tarihinde davacı Şirkete, 24.5.2004 tarihinde davalı İdareye tebliğ edildiği; davalı İdare tarafından verilen ve 16.4.2004 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren dilekçe ile, karardaki yazım hatalarının düzeltilmesinin istenildiği; dilekçenin davacı Şirkete tebliği üzerine verilen savunma dilekçesinde de, Mahkemece, tarhiyatın iptaline karar verildiği, Şirket lehine olan kararın yasa hükümlerine uygun olduğunun savunulduğu; Kayseri Vergi Mahkemesince verilen 19.7.2004 gün ve E:2003/683;K:2004/252 sayılı "Açıklama Kararı" başlıklı kararda ise, karar, gerek, bütün olarak dikkate alındığında; gerekse, 2 nci sayfanın son paragrafında, ["Dava konusu olayda davacı Şirketin, istisna kapsamında yaptığı söz konusu satışı, alıcı ve taşıta ilişkin çeşitli bilgileri içeren "Malul ve Sakatların Özel Tüketim Vergisi İstisnası Uygulanarak İktisap Ettikleri Motorlu Taşıtlara İlişkin Bildirim Formunu" (Ek-1), Tebliğde belirtilen telefaks numarasına belirtilen sürede fakslaması gerekirken; bu sorumluluğu yerine getirmemesi sonucu şahsın mükerrer istisnadan yararlanmasına, dolayısıyla istisna tutarı kadar vergi ziyama sebebiyet veren davacı Şirket adına"] kadar olan kısmındaki ifade ve gerekçelerden ve de hüküm fıkrasındaki "Davanın Reddine" ifadesi ile karar harcı ve yargılama giderlerinin davacıya yükletilmesinden, davanın reddedildiğinin açık olduğu gerekçesiyle, kararın; 2 inci sayfanın son paragrafının sonuna yazılan "...yasal ve hukuki isabet bulunmamaktadır" ibaresinin, "...yasal ve hukuki isabetsizlik bulunmamaktadır." şeklinde; hüküm fıkrasına yine sehven yazılan, "... uyuşmazlık konusu vergi ziyayı cezalı özel tüketim vergisi tarhiyatının kaldırılmasına.... " ibaresinin de "... uyuşmazlık konusu vergi ziyayı cezalı özel tüketim vergisi tarhiyatının onanmasına...." şeklinde düzeltilerek karardaki aykırılığın giderilmesine karar verildiği; bu kararın, 29.7.2004 tarihinde davacı Şirkete tebliğ edilmesi üzerine, 24.8.2004 tarihinde mahkeme kayıtlarına giren dilekçe ile mahkeme kararının ye açıklama kararının bozulmasının istenildiği anlaşılmıştır.

Öte yandan; 22.4.2004 tarihli görüşme tutanağının karar sonucu bölümünde, "dava ret" ibaresinin yer aldığı tespit edilmiştir.

2577 sayılı Kanunun [29](#) uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar yeterince açık değilse, yahut birbirine aykırı hüküm fıkralarını taşıyorsa, taraflardan her birinin kararın açıklanmasını veya aykırılığın giderilmesini isteyebileceği; aynı Kanunun, 46'ncı maddesinin 2 nci fıkrasında, özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay dava daireleri ile idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarına karşı tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde Danıştay'da temyiz yoluna başvurulabileceği öngörülmüştür.

Anılan Kanunda, kararın açıklanmasına ilişkin düzenlemeye yer verilmesinin temel amacı; idari yargı yerlerinde verilen kararların doğru anlaşılıp, doğru uygulanmalarının ve kararın sonucunu değiştirmeyecek nitelikte olan maddi hataların, itiraz ya da temyiz başvurusuna gerek kalmaksızın, düzeltilmelerinin sağlanmasıdır. Ancak; taraflardan her biri için tanınan aykırılığın kaldırılmasını isteme hakkının temyiz süresi içinde kullanılmasının, taraflara tebliğ edilmekle işlemeye başlayan temyiz başvurusu süresini durduracağına dair, bir hüküm mevcut değildir.

Bu açıklamalar karşısında; temyiz istemine konu, 22.4.2004 gün ve E:2003/683; K:2004/252 mahkeme kararının, davacıya tebliğ edildiği 25.5.2004 tarihinden itibaren otuz günlük temyiz başvurusu süresi içinde, en geç, 24.6.2004 günü mesai saati bitimine kadar temyiz başvurusunda bulunulması gerekirken, bu süre geçtikten sonra, 24.8.2004 tarihinde yapılan temyiz başvurusunun süre aşımı sebebiyle incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Açıklama kararına yönelik temyiz istemine gelince:

Karar ile dosyanın incelenmesinden, görüşme tutanağında davanın reddine karar verildiği, kararın gerekçesinde de davacının yükümlülüklerini yerine getirmediğinin vurgulandığı; dolayısıyla, kararın gerekçesi ile hüküm fıkrasının uyum içinde olduğu anlaşılmalı, karardaki aykırılığın giderilmesine ilişkin olarak verilen açıklama kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Bu bakımdan; 22.4.2004 gün ve E:2003/683; K:2004/252 sayılı karara yönelik temyiz isteminin süre aşımı; 19.7.2004 gün ve E:2003/683; K:2004/252 sayılı karara yönelik temyiz isteminin de, açıklanan nedenlerle reddine, 12.10.2005 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

AYRIŞIK OY :

2577 sayılı Kanunun [29](#) ve [46](#) ncı maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, mahkemece verilen karardaki yanlışlığın düzeltilmesinin istenilmesinin temyiz başvurusu süresini kesmesi söz konusu olmamakla birlikte; mahkeme kararının davanın taraflarından yalnızca, hüküm aleyhine tesis edilmiş olan tarafından temyiz edileceği de tabiidir. Ancak, bu hakkın kullanılabilmesi için, mahkeme kararının açık, net, anlaşılır, çelişkisiz, yazım ve anlam bakımından doğru Türkçe'yle kaleme alınmış ve ulaşılan sonucun, dayanılan gerekçenin berrak bir uzantısı olması, yani gerekçenin, hükmü, kuşku bırakmayacak biçimde amaçlaması ve desteklemesi gerekir.

Bakılan dosyada ise; her ne kadar Mahkemece, 22.4.2004 gününde "dava ret" şeklinde tutanak düzenlenmiş ve kararda, davanın reddine yönelik gerekçeler yer almış ise de; kararın üçüncü (son) sayfasında, davacı Şirket adına yapılan uyuşmazlık konusu cezalı tarhiyatta yasal ve hukuki isabet bulunmadığı belirtilerek, "vergi ziyai cezalı özel tüketim vergisi tarhiyatının kaldırılmasına" ifadesine yer verilmiştir.

Bir bütün olarak yorumlandığında, Mahkemece, davacının açtığı davanın reddedilmesinin amaçlandığı anlaşılmalı beraber, gerek görüşme tutanaklarının taraflara tebliğ edilmiyor olması, gerekse lafzın çok açık olduğu durumlarda ki olayımıza yalnızca "davanın reddine" ibaresinden sonra, (her ne kadar idarenin yerine geçerek, yanlış kullanımla) "tarhiyatın kaldırılmasına" denilmeyip; önceki paragrafta da cezalı tarhiyatta yasal ve hukuki isabet bulunmadığının da hükme bağlanmış olması karşısında, mahkeme kararında yer alan ifade yetersizliği nedeniyle davacının yanıtıldığının kabulü gerekir.

Nitekim; kararın taraflara tebliği üzerine, davacının bu kararı temyiz etmediği gibi, idarece verilen yanlışlığın düzeltilmesi istemli dilekçenin tebliği üzerine (ki bu dilekçe de davacıya karar düzeltme yazısı olarak tebliğ edilmiştir.) bu dilekçeye verdiği cevapta, davacının mahkeme kararında yer alan ifadelerle dayanılarak davasında haklı çıktığını, kararın lehine olduğunu ifade etmesi de, davacının mahkeme kararıyla yanıtılmış olduğunu göstermektedir.

Dairemizce; İdarenin, yasalarda yer almayan prosedürleri öngören ifadeleri nedeniyle davacıların yanlış yönlendirildiği benzer durumlarda, yanılmanın varlığına karar verildiği de göz önüne alındığında; davacının yargı kararıyla yanıtılarak temyiz süresini kaçırdığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Bu nedenle, temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle reddedilmeyip, esasının incelenmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyorum.

3. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların yeterince açık olmaması yahut birbirine aykırı hüküm fıkralarını taşıması halinde, taraflardan her biri kararın açıklanmasını veya aykırılığın giderilmesini isteyebilir.

DANIŞTAY 5. DAİRE

E. 2003/6533, K. 2005/1064, T. 23.2.2005

...Dosyanın incelenmesinden; Ankara 3. İdare Mahkemesi'nin 9.4.2003 günlü, E: 2002/1185, K: 2003/478 sayılı kararının davacıya 21.5.2003 tarihinde tebliğ edildiği; davacının 22.5.2003 günlü dilekçesiyle kararın düzeltilmesi yoluyla açıklanmasını istemesi üzerine, adı geçen Mahkeme tarafından verilen 30.5.2003 günlü, E: 2002/1185 sayılı kararla açıklama isteminin reddedildiği, bu kararın 4.7.2003 tarihinde davacıya tebliğinden sonra 8.9.2003 tarihinde Mahkeme kaydına geçen dilekçe ile temyiz isteminde bulunduğu anlaşılmıştır.

2577 sayılı Yasanın [29.](#) maddesinin 1. fıkrası hükmü gereğince açıklama istenilmesi kararın taraflara tebliği ile başlayan temyiz süresine durdurmayacağından; Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak 21.5.2003 tarihinde davacıya tebliğ edilen 9.4.2003 günlü, E: 2002/1185, K: 2003/478 sayılı karara karşı 30 günlük yasal süre geçtikten sonra 8.9.2003 tarihinde Mahkeme kaydına giren dilekçe ile yapılan temyiz başvurusunun süre aşımı nedeniyle incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Öte yandan davacının, açıklama isteminin reddi yolundaki Ankara 3. İdare Mahkemesi'nin 30.5.2003 günlü, 2002/1185 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istemine gelince;

2577 sayılı Yasanın [29.](#) maddesinin 1. fıkrasında, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların yeterince açık olmaması yahut birbirine aykırı hüküm fıkralarını taşıması halinde, taraflardan her birinin kararın açıklanmasını veya aykırılığın giderilmesini isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

Kararın açıklanması isteği ile amaçlanan, kararın belirsiz ve açık olmayan taraflarını veya birbirine aykırı görünen hüküm fıkralarını ortadan kaldırmak ve onun gerçek anlamını meydana çıkarmak suretiyle yerine getirilmesini kolaylaştırmaktır. Bu yol ile, kararın gerçek anlamından başka türlü yorumlanması ve anlamının değiştirilmesi önlenmiş olur. Yoksa açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi olanağı yoktur. Açıklama isteğine ilişkin olarak verilen kararların, bu nitelikleri itibarıyla bir üst yargı merciinde temyize konu olabilecek nihai kararlardan olmadığı kuşkusuzdur.

Yukarıda da belirtildiği üzere, açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi mümkün bulunmamasına rağmen; açıklama veya aykırılığın giderilmesi isteği üzerine, idari yargı merciince daha önceki hüküm değiştirilmiş veya her ne suretle olursa olsun, yeni bir hüküm verilmiş ise, bu kararın nihai bir karar niteliğinde olduğunu ve sözkonusu karara karşı yapılacak temyiz başvurusu üzerine işin esasına girilebileceğini de ayrıca vurgulamak gerekir.

Olayda ise, davacının, 9.4.2003 günlü, E: 2002/1185, K: 2003/478 sayılı kararın hüküm fıkrasının açıklanması yolundaki istemi Ankara 3. İdare Mahkemesi'nin 30.5.2003 günlü, E: 2002/1185 sayılı kararıyla açıklanması

gereken bir husus bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiş bulunduğu göre, anılan kararın temyize konu edilmesi ve bu istemin incelenmesi mümkün bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 9.4.2003 günlü, E: 2002/1185, K: 2003/478 sayılı karara yönelik temyiz isteminin süre aşımı yönünden reddine; 30.5.2003 günlü, E: 2002/1185 sayılı karara yönelik temyiz isteminin ise incelenmeksizin reddine, 23.2.2005 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

4. Açıklama isteği üzerine daha önce verilen hüküm değiştirilmiş ya da yeni bir hüküm verilmiş ise, bu karar nihai karar olduğundan temyiz yoluyla incelenmesi olanaklıdır. Açıklama istemi temyiz süresini durdurmaz.

DANIŞTAY 3. DAİRE

E. 1995/1874, K. 1995/1594, T. 22.5.1995

... Davacı adına 1988 takvim yılı için re`sen salınan gelir vergisi, geçici vergi ile kesilen kaçakçılık cezasına karşı açılan davayı kısmen kabul eden Manisa Vergi Mahkemesinin 26.9.1994 gün ve E: 1994/197, K: 1994/546 sayılı kararının bozulması istemidir.

Türk Milleti Adına hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu`nun [14.](#) maddesi uyarınca ilk inceleme ile görevli Tetkik Hakimi Ş.G.`nin açıklamaları dinlenilerek işin gereği görüşülüp düşünüldü: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu`nun [46.](#) maddesinin 2. fıkrasında Danıştay Dava Daireleri ile İdare ve Vergi Mahkemelerinin nihai kararlarına karşı tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde Danıştay`da temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı yasanın 29. maddesinin 1. fıkrasında, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar yeterince açık değilse, yahut birbirine aykırı hüküm fıkraları taşıyorsa, taraflardan herbirinin kararın açıklanmasını veya aykırılığın giderilmesini isteyebileceği belirtilmiştir.

Kararın açıklanması ile güdülen amaç, kararın belirsiz ve açık olmayan taraflarını veya birbirine aykırı görünen hüküm fıkralarını ortadan kaldırmak ve onun gerçek anlamını meydana çıkarmak suretiyle yerine getirilmesini kolaylaştırmaktır. Bu yolla kararın gerçek anlamından başka türlü yorumlanması, anlamının değiştirilmesi önlenmiş olur. Açıklama yolu ile daha önce verilen bir kararın değiştirilmesi olanağı yoktur. Esasen açıklama müessesesi 2577 sayılı Yasada bir kanun yolu olarak sayılmamıştır.

Açıklama isteğine ilişkin olarak verilen kararlar bu nitelikleri itibarıyla, 2577 sayılı Yasanın [46.](#) maddesinde sözü edilen ve temyize konu olabilecek nihai kararlardan değildir.

Ancak, açıklama isteği üzerine, daha önce verilen hüküm değiştirilmiş veya her ne suretle olursa olsun yeni bir hüküm verilmiş ise, bu karar nihai karar niteliğinde olduğundan temyiz yoluyla incelenmesi mümkündür.

Olayda, davacının 2577 sayılı Yasanın [29.](#) maddesi uyarınca kararın açıklanması istemiyle yaptığı başvurunun, açıklamaya ilişkin maddede belirtilen açıklama nedenlerinden hiç birinin bulunmaması nedeniyle vergi mahkemesince reddedildiği, yani açıklama istemi üzerine, daha önce verilen hükmün değiştirilmesi veya yeni bir hüküm verilmesinin sözkonusu olmadığı anlaşılmakta olup, verilen bu karar nihai bir karar niteliği taşımadığından temyiz yoluyla incelenmesi olanaksızdır.

Nihai karar niteliğinde olan Manisa Vergi Mahkemesinin 26.9.1994 gün ve E: 1994/197, K: 1994/546 sayılı kararı ise 8.11.1994 gününde davacıya tebliğ edilmiş olup, buna karşılık 30 günlük temyiz süresi geçtikten sonra 26.1.1995 tarihinde ... Asliye Hukuk Mahkemesinin kaydına geçen dilekçe ile temyiz isteminde bulunduğundan, istemin süre aşımı nedeniyle incelenmeksizin REDDİNE, 22.5.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İYUK MADDE 30 HAKKINDA DANIŞTAY KARAR ÖRNEKLERİ

1. Avukatlık ücretinin davacı üzerinde bırakılması gerekirken davalı idareden alınarak davacıya verilmesi şeklinde hüküm kurulması 30. madde kapsamında yanlışlığın düzeltilmesi yöntemiyle düzeltilebilecek nitelikte olmayan bir istemdir.

DANIŞTAY 12. DAİRE

E. 2007/5109, K. 2009/5814, T. 27.10.2009

...

Dava dosyasının incelenmesinden; 1998 yılında davalı İdare tarafından yapılan Koruma ve Güvenlik Görevlisi sınavını 7.sırada yedek olarak kazanan davacının atama talebinin reddine dair 14.01.2005 gün ve 1167 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı, temyize konu İdare mahkemesi kararı ile açılan davanın reddedildiği, avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesi şeklinde hüküm kurulduğu, kararın bu haliyle taraflara tebliğ edildiği, 10.11.2006 tarihinde kayda giren davalı idare dilekçesi ile hüküm fıkrasındaki bu yanlışlığın düzeltilmesinin istenilmesi üzerine İdare Mahkemesinin 14.11.2006 günlü, E: 2005/485 sayılı kararı ile düzeltme isteminin kabulüne karar verildiği ve yapılan düzeltmenin kararın arka sayfasına şerh konulmak suretiyle işlendiği, bu arada 01.12.2006 tarihinde kayda giren dilekçe ile davalı idarece mahkeme kararının hüküm fıkrasının vekalet ücreti yönünden temyizden incelenmesinin istenildiği anlaşılmış olup, İdare mahkemesince açılan davanın reddedildiği görüldüğünden, avukatlık ücretinin davacı üzerinde bırakılması gerekirken davalı idareden alınarak davacıya verilmesi şeklinde hüküm kurulmasında yasal isabet bulunmamaktadır.

Her ne kadar davalı idarenin yanlışlığın düzeltilmesi istemi kabul edilerek yapılan düzeltme mahkeme kararının arka sayfasına şerh konulmak suretiyle işlenmiş ise de; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 30. maddesi kapsamında yanlışlığın düzeltilmesi yöntemiyle düzeltilebilecek nitelikte olmayan istemin temyiz konusu olduğu belirtilmek suretiyle İdare mahkemesince reddedilmesi gerektiğinden kararda bu yönden de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz talebinin reddi ile Ankara 2.İdare Mahkemesinin 31.05.2006 günlü, E: 2005/485, K:2006/1221 sayılı kararının esas yönünden onanmasına, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle anılan kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca vekalet ücreti yönünden bozulmasına aynı maddenin 3622 sayılı Yasa ile değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 27.10.2009 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

2. Yargılama giderleri ile ilgili olarak hüküm fıkrasında yapılan yanlışlıkların, 2577 sayılı Kanun'un 30. maddesinde sayılan ve düzeltilmesi mümkün bulunan yanlışlıklar kapsamına girmediği ve ancak temyiz incelemesine konu olabileceği hakkında.

DANIŞTAY 11. DAİRE

E. 2007/11485, K. 2008/3945, T. 15.4.2008

...

Kararın yargılama giderlerine ilişkin kısmına gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesinde, iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesinin istenebileceği, yanlışlıkların düzeltilmesine karar verilirse, düzeltmenin ilamın altına yazılacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen kanun hükmü uyarınca, mahkeme kararlarındaki iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının aynı mahkemece alınacak ve ilamın altına yazılacak bir kararla düzeltilmesi mümkün olup maddede sayılanlar dışında kalan yanlışlıkların ancak temyiz incelemesine konu olabileceği açıktır.

Temyize konu idare mahkemesi kararının yargılama gideri yönünden incelenmesinden, idare mahkemesince verilen E:2007/175, K:2007/699 ve 17.4.2007 tarihli kararın hüküm fıkrasında dava konusu işlem iptal edilerek davacıya ödenmesi gereken ek ödemelerin yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, 12,20 YTL. Başvuru Harcı, 12,20 YTL Karar Harcı ve 2,10 YTL Vekalet Harcı ile 12,00 YTL posta gideri olmak üzere toplam 38,50 YTL Yargılama Giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine karar verildiği, ancak davacı tarafından verilen yanlışlığın düzeltilmesi dilekçesi üzerine idare mahkemesince, 25.5.2007 tarihli Yanlışlığın Düzeltilmesine İlişkin Karar ile davacı vekilinin sehven yanlış yazılan isminin düzeltildiği, kararın hüküm fıkrasında yer alan başvuru, karar, vekalet harcı ve posta gideri olarak "aşağıda dökümü gösterilen 38,50 YTL yargılama giderinin" ibaresinin, "5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 36. maddesi uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu harçtan muaf olduğundan, vekalet harcı ve posta gideri olarak 22,20 YTL yargılama giderinin" ibaresi olarak düzeltilmesine, "peşin yatırılan 26,20 YTL harcın istemi halinde davacıya iadesine" ibaresinin eklenmesi ne karar verildiği, davalı idarece idare mahkemesi kararının yargılama gideri yönünden temyizinde, vekalet harcı ve posta giderinin toplam 14,10 YTL olduğu halde mahkemece 22,20 YTL olarak düzeltildiği, ayrıca her türlü harçtan muaf olduğu halde vekalet harcının kuruma yüklendiği ileri sürülerek bozulmasının istenildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2577 sayılı Kanun 30. maddesinde sayılan ve mahkeme ilamı ile düzeltilmesi mümkün bulunan yanlışlıklar kapsamına girmeyen, ancak temyiz incelemesine konu olabilecek, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının harçtan muaf olduğu kabul edilmek suretiyle kararın hüküm fıkrasında düzeltme yapılmasında hukuka uyarlık görülmediğinden idare mahkemesi kararının hüküm fıkrasının yargılama giderleri yönünden yeniden bir karar verilmek üzere bozulması gerekmektedir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kısmen reddiyle Eskişehir İdare Mahkemesinin 17.4.2007 gün ve E:2007/175, K:2007/699 sayılı kararının esasına ilişkin hüküm fıkrasının onanmasına, yargılama giderleri yönünden temyiz isteminin kabulüyle kararın bu kısmının bozulmasına, bozulan kısım hakkında bir karar vermek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine esas yönünden oyçokluğu, yargılama giderleri yönünden oybirliği ile, 15.04.2008 tarihinde karar verildi.

3. Taraflardan her biri için tanınan yanlışlığın düzeltilmesini isteme hakkının temyiz süresi içinde kullanılması halinde, bu başvuru, işlemeye başlayan temyiz başvuru süresini durdurmaz.

DANIŞTAY 7. DAİRE

E. 2006/768, K. 2006/1800, T. 24.5.2006

...

Dosyanın incelenmesinden, temyiz istemine konu mahkeme kararının, Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak davalı idareye tebliğ edildiği 27.9.2005 tarihinden itibaren otuz günlük süre içinde, en geç, 27.10.2004 günü mesai saati bitimine kadar temyiz başvurusunda bulunulması gerekirken, bu süre geçtikten sonra, 5.1.2006 tarihinde Mahkeme kayıtlarına geçen dilekçeyle temyiz başvurusunda bulunulduğu anlaşılmıştır. Her ne kadar, mahkeme kararının, tebliği üzerine, davalı idarece, 4.10.2005 tarihli dilekçe ile "yanlışlığın düzeltilmesi" talebinde bulunulmuş ve Mahkemece, karardaki yanlışlığın düzeltilmesi kararı alınarak, davalı idareye tebliğ edilmiş ise de, taraflardan her biri için tanınan yanlışlığın düzeltilmesini isteme hakkının temyiz süresi içinde kullanılması halinde, bu başvurunun, işlemeye başlayan temyiz başvuru süresini durduracağına dair, herhangi bir hüküm mevcut olmadığından, temyiz isteminin, süre aşımı sebebiyle incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenle, temyiz isteminin, 2577 sayılı Kanunun 48'inci maddesine 4001 sayılı Kanunla eklenen 7'nci bent hükmü uyarınca süre aşımı yönünden reddine, 24.05.2006 gününde oybirliği ile karar verildi.

4. Mahkeme kararındaki yanlışlığın düzeltilmesi istemine dayanılarak kararın uygulama dönemini de değiştirecek biçimde gerekçe değiştirilemez.

DANIŞTAY 12. DAİRE

E. 1995/9014, K. 1997/977, T. 9.5.1997

...

Türk milleti adına hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği düşünüldü: ... Gümrükleri Baş Müdürlüğünde memur olarak görev yapan davacı, 657 sayılı Yasanın 64. maddesine 243 sayılı KHK'nin 9. maddesi ile eklenen fıkra hükmü uyarınca bir kademe ilerlemesinden yararlandırılmasını teminen 1979-1984 yılları sicil not ortalamasının bildirilmesi isteminin reddi üzerine, olumsuz işlemin iptali ile anılan kanun hükmünde aranan şartları taşımaması halinde bir kademe ilerlemesinden yararlandırılması istemiyle dava açmıştır.

Ankara 3. İdare Mahkemesinin 29.3.1995 günlü E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı kararıyla; 657 sayılı Kanunun 64. maddesine 243 sayılı KHK. ile eklenen fıkrada, "Devlet memurlarından 6 yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarı olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır." hükmüne yer verildiği, 31.12.1984 tarihinde yürürlüğe giren söz konusu KHK'de, 64. maddede yapılan değişikliğin daha sonraki bir tarihte yürürlüğe gireceği yolunda istisnai bir hükmün yer almadığı, o halde altı yıllık sicil notu ortalamasının ilk uygulaması yönünden değerlendirmeye esas alınacak devrenin 31.12.1984 tarihinden önceki altı yıl olduğunda kuşku bulunmadığı, her ne kadar 1986 yılından önceki dönemde siciller not esasına göre doldurulmadığı için 64. maddenin uygulanması açısından ortaya bir boşluk çıktığından söz edilebilirse de, Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin geçici 2. maddesi uyarınca yapılacak uygulamanın hukuka ve yasa koyucunun amacına uygun olacağı, belirtilen bu hukuksal duruma göre davacının 31.12.1984 tarihi esas alınıp durumunun 657 sayılı Yasanın değişik 64. maddesi ve yeni sicil

yönetmeliğindeki esaslara göre değerlendirilerek davacının bir kademe ilerletilip ilerletilmeyeceği hususunda tespit yapılması, diğer taraftan 31.12.1984 tarihinden geriye doğru atılı yıllık sicil not ortalaması 90 puanın altında olması halinde takip eden dönemler için değerlendirmenin sürdürülmesi gerekirken, söz konusu 64. maddenin 31.12.1984 tarihinden 6 yıl sonra uygulanabileceği nedeniyle istemin reddinde hukuka uyarlık bulunmadığı, öte yandan davacının sicillerinin incelenmesinden, askerde olması nedeni ile 1979 yılı sicilinin bulunmadığı 1980 ve 1985 yıllarının nota çevrilmesinde ise; 1980 yılı sicilinin 82, 1981 yılı sicilinin 97, 1982, yılı sicilinin 82, 1983 yılı sicilinin 82, 1984 yılı sicilinin 100 ve 1985 yılı sicilinin de 82 puan olduğu ve ortalaması 87.5 puan olduğundan bu dönem için davacının 64. madde hükmünden yararlandırılması olanağı bulunmadığı, ancak bu yılları izleyen her yıldan geriye doğru altı yıllık sicillerin incelenmesinden, 1984 yılı sicilinin 100, 1985 yılı sicilinin 82, 1986 yılı sicilinin 91, 1987 yılı sicilinin 81, 1988 yılı sicilinin 91 ve 1989 yılı sicilinin de 90 puan olduğu, bu yıl sicillerinin ortalamasının da 90 puanı bulduğu anlaşıldığından ilgilinin 1984-1989 yılları sicillerine göre bir kademe ilerlemesinden yararlandırılması gerekeceği gerekçesi ile dava konusu işlemin iptaline karar verildikten sonra davalı idarenin 7.6.1995 tarihinde mahkeme kaydına giren dilekçesi ile davacının 1986, 1987 ve 1988 yılları sicil notlarının kararda yanlış yazıldığı, ilgilinin 1984-1989 yılları sicil notları ortalamasının 88.6 olduğu nedeniyle yanlışlığın düzeltilmesinin istenilmesi üzerine anılan mahkemece istem kabul edilerek verilen 16.6.1995 günlü E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı yanlışlığın düzeltilmesi kararı ile kararın gerekçesi; 1980-1985 yılları arası sicillerinin nota çevrilmesinden ortalamasının 87.1 puan olduğu, bu durumda; ortalamasının 90 puanın altında kaldığı anlaşıldığından 64. madde ile getirilen olanaktan yararlandırılması için bu yılları izleyen her yıldan geriye doğru altı yıllık sicilinin yeniden değerlendirmeye alınması sonucunda; not ortalamasının 90 puanı bulunduğu 1986- 1991 yılları sicillerine göre bir kademe ilerlemesinden yararlandırılması gerektiği şeklinde düzeltilmiştir.

Davalı idarenin 7.6.1995 tarihinde mahkeme kaydına giren dilekçesi ile; davacının, 1979-1984 yılları sicil notu ortalamasının bildirilmesini istediği halde uyuşmazlığı 64. maddenin uygulanmasına yönelik olarak çıkarttığını idare mahkemesinin kararında bu hususun gözönüne alınmadığını, kararda davacının sicil notlarının yanlış yazıldığını, davacının 1984-1989 yılları sicil not ortalaması 90 puanın altında kaldığından dava konusu işlemden mevzuata aykırılık bulunmadığını ileri sürerek kararın yanlışlığın düzeltilmesinden önceki hali, 20.7.1995 tarihinde kayda giren dilekçe ile ise; mahkemece yanlışlığın düzeltilmesi istemlerinin kabul edildiğini ancak bu sefer 1986- 1991 yılları sicil ortalaması için davacıya 64. madde uyarınca bir kademe verilmesi gerektiği gerekçesi ile işlemin iptal edildiğini oysa davacının anılan bu dönem için 64. maddeden daha önce yararlandırılarak 10.4.1992 tarihli terfi çizelgesi ile 7. derecenin 4. kademesine getirildiğini, davacının isteminin 1979-1984 yıllarına ilişkin olup daha sonraki dönem için bir talebi bulunmadığını, dava konusunun dışına çıkılarak yargılama yapıldığını ileri sürerek 16.6.1995 günlü E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı yanlışlığın düzeltilmesi kararının da temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun yanlışlıkların düzeltilmesine ilişkin 30. maddesi "1) İki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesi de istenilebilir.

2) 29. maddenin son fıkrası dışında kalan hükümleri, bu istekler hakkında da uygulanır.

3) Yanlışlıkların düzeltilmesine karar verilirse, düzeltme ilamının altına yazılır." hükmünü taşımaktadır.

Olayda; davacının 657 sayılı Yasanın [64.](#) maddesi uyarınca bir kademedan yararlandırılması istemi ile çıkardığı uyuşmazlık üzerine Ankara 3. İdare Mahkemesince davacının 1984-1989 yılları sicillerine göre bir kademe verilmesi gerektiği gerekçesi ile işlemin iptaline yönelik, verilen 29.3.1995 günlü, E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı kararda; 1981, 1986, 1987, 1988 yılları sicil notlarının yanlış yazıldığı ve esasen davacının 1984-1989 yılları sicil not ortalamasının 88.6 puan olduğundan kararın iptale ilişkin sonucunun da red olarak düzeltilmesi gerektiği ileri sürülerek davalı idarece yanlışlığın düzeltilmesinin istenildiği, idare mahkemesince de istemin

kabul edilerek 16.6.1995 günlü, E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı yanlışlığın düzeltilmesi kararı ile davacının 1980 ile 1985 yılları sicil ortalamasının 90 puanın altında kaldığı ancak 1986-1991 yılları sicilleri için bir kademe verilmesi gerektiği gerekçesinin karara eklenmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda anılan hükme göre idarenin isteminin yanlışlıkların düzeltilmesi kapsamında olmadığı açık olup, yanlışlıkların düzeltilmesi yolu ile mahkeme kararlarında yer alan tarafların adı soyadı, iddiaları sonuçlarına ilişkin yanlışlıklar ile hesap yanlışlıklarının düzeltilmesi amaçlanmış olup, yanlışlığın düzeltilmesi istemine dayanılarak kararın uygulama dönemini de değiştirecek şekilde gerekçesinin değiştirilmesine olanak bulunmamaktadır. Bu durumda hukuken geçerli olan Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 29.3.1995 günlü E: 1994/245 sayılı ilk karardır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun [64.](#) maddesine 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen son fıkra ile, Devlet memurlarından 6 yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarı olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesinin uygulanacağı kuralı getirilmiştir. Temyiz konusu idare mahkemesi kararında da belirtildiği üzere 243 sayılı KHK'nin 9. maddesi ile 657 sayılı Yasanın [64.](#) maddesine eklenen fıkranın ilk uygulama tarihi anılan kanun hükmünde kararnamenin yürürlük tarihi olan 31.12.1984 tarihinden önceki altı yıl olduğu tartışmasızdır.

Sicillerin not esasına göre değerlendirilmesine gelince:

657 sayılı Yasanın [113.](#) maddesi ile sicillerin not esasına göre değerlendirilmesi esası kabul edilmiş, not usulünün nasıl uygulanacağını göstermek üzere aynı yasanın değişik 121. maddesi uyarınca çıkarılan yönetmelik 26.7.1979 günlü, 16708 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuş ise de, uygulaması 26.12.1979 günlü, 16851 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararname ile ertelenmiş, 7.2.1981 günlü, 17244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararname ile de yürürlükten kaldırılmıştır. Bu suretle, yasanın 113. maddesinde, öngörülmesine karşın memurların liyakat derecelerinin not esasına göre değerlendirilmesi usulü hiç bir şekilde uygulama olanağı kazanmamış ve sicilinin düzenlenme zamanı ve şekli konusunda uygulamada ortaya çıkan boşluk 21.7.1961 tarihli ve 13437 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı İle İlgili Memur ve Hizmetlilerin Sicilleri Üzerine Emekliye Sevklere Hakkında Tüzük" hükümleri uygulanarak doldurulmuştur.

Bu uygulama, 18.10.1986 günlü, 19255 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Devlet Memurları Sicil Yönetmeliği" yürürlüğe girinceye kadar devam etmiştir.

Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin geçici 2. maddesinde ise; bu yönetmelik kapsamına giren memurların 1985 yılına ait sicil raporlarında yeterlikle ilgili soruların değerlendirilmesinde, her pekiyi için 11, her iyi için 9, her orta için 8 ve her zayıf için de 5 not esas alınmak suretiyle tesbit edilen toplam notun 1985 yılı sicil notu sayılacağı hükmü yer almaktadır. Bu hükmün 1985 yılından önceki yıllara ait sicillere de kıyas yolu ile uygulanmasının yasa koyucunun amacına ve hukuka uygun olacağı da açıktır.

Ancak, anılan yönetmeliğin yukarıda sözü edilen hükmünde sicil amirlerince pekiyi, iyi, orta ve zayıf biçiminde yapılan değerlendirmeler için not öngörülmekte ise de; "vardır", "vakıf ve riayetkardır", "yoktur, yapamaz", "denenmektedir, bilinmiyor, kanaat edinilmemiştir" biçiminde verilen yanıtlar için herhangi bir not ya da başka bir ölçüt öngörülmediğinden bu şekilde kanaat belirtilen sütunların ne şekilde değerlendirileceği esasen bakılan uyumsuzluğun özünü oluşturmaktadır.

1986 yılı öncesindeki sicil raporlarının nota dönüştürülmesinde, raporda yer alan; 1) Yeterlikle ilgili sorular, 2) Ahlak durumu ile ilgili sorular, 3) Tezkiye amirlerinin kanaatlerinden oluşan bölümlerden yalnızca "Yeterlikle" ilgili soruların değerlendirilmeye esas alınacağına gerek Devlet Memurları Sicil Yönetmeliği'nin Geçici 2. maddesinde, gerekse Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ilgili valiliklere gönderilen ve "Sicil raporların nota dönüştürülmesi hakkında"ki 26.2.1991 günlü, 14841 sayılı (Tebliğler Dergisi Sayı 66) genel yazısında

işaret edilmiş; yeterlikle ilgili sütunlardaki değerlendirmelerden yukarıda da değinildiği gibi "Vardır, yoktur, yapamaz, normaldir, olumludur." ya da "denenmektedir. bilinmiyor, kanaat edinilmemiştir" gibi hanelerin değerlendirme dışında bırakılması gerekmektedir. Yeterlikle ilgili bu sütunda yer alan her pekiyi için 11, her iyi için 9, her orta için 8, her zayıf için 5 not esas alınarak hesaplanan toplam puanın yüz ile çarpımı sonucunda bulunan rakamın, değerlendirmeye alınan cevap sayısının pekiyi notun karşılığı olan 11 puan ile çarpımına bölünmesi suretiyle çıkan notun; o yılın not ortalaması olacağına kuşkuyla yer bulunmamaktadır.

Hesaplanan toplam puan x 100:

sicil notu

Değerlendirilmeye alınan cevap yazısı x 11

Öte yandan; yukarıda belirtilen şekilde bulunan sicil not ortalamasının hesaplanmasında bulunan sayının kesirli olması halinde yani bunun tam sayıya tamamlanıp tamamlanmayacağı hususunda ise, Devlet Memurları Sicil Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 2. fıkrasında "Sicil notu ve ortalaması hesaplanırken kesirler tam sayıya tamamlanır" hükmüne yer verilmiş olduğundan bu fıkra gereğince sadece sicil notu değil, sicil notu ortalaması da hesaplanırken kesirlerin tam sayıya tamamlanacağı açıktır. Ayrıca, bu şekilde yapılan bir hesaplamada çıkan kesirin büyüklüğü veya küçüklüğü konusunda bir sınırlama getirilmemiş olduğundan, 0.01'den, 0.99'a kadar olan tüm kesirlerin tam sayı olan "1"e tamamlanarak kesirli olan sonucun kesirsiz halinin 1 puan fazlasının sicil notu ve sicil notu ortalaması olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının 31.12.1984 tarihinden önceki 6 yıllık sicilinin değerlendirilerek 64. madde hükmü uyarınca bir kademe verilmesi istemi yanında bu dönem için not ortalamasının yeterli olmaması halinde değerlendirmenin sürdürülmesini istediği, 1979 yılı sicil raporunun ise askerlik görevini yapması nedeni ile doldurulmadığı, dava dosyasına ekli sicil raporlarının yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda değerlendirilmesi sonucu ise davacının 1980-1986 yılları sicillerinin not ortalamasının 90 puanın altında olduğu, öte yandan 1986-1991 yıllarına ilişkin olarak da davacının 64. madde hükmünden yararlandırıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, sicil notu ortalaması 90 puanı bulmadığı 1984-1989 yılları sicillerine ilişkin olarak davacının 64. madde hükmünden yararlanmasına imkan bulunmadığından aksi yönde verilen kararda hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle, Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 29.3.1995 günlü, E: 1994/245, K: 1995/772 sayılı kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun [49.](#) maddesinin 1/b fıkrası uyarınca BOZULMASINA, aynı maddenin 3622 sayılı Yasa ile değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 9.5.1997 tarihinde esasta oybirliği, gerekçede oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dava konusu işlemde değerlendirmeye esas alınan sicil dönemleri yönünden hukuka aykırılık bulunmadığından, işlemin iptaline ilişkin idare mahkemesi kararının bu gerekçe ile bozulması gerekeceği görüşüyle çoğunluk kararına gerekçede karşıyım.

İYUK MADDE 31 HAKKINDA DANIŞTAY KARAR ÖRNEKLERİ

DAVAYA KATILMA

1. **DAVAYA KATILMA TALEBİ KABUL EDİLEN GERÇEK YA DA TÜZEL KİŞİLERE MAHKEME KARARININ TEBLİĞ EDİLMESİ GEREKTİĞİ HAKKINDA**

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ GENEL KURULU

E. 2003/512, K. 2003/738, T. 16.10.2003

ÖZET : Davaya davalı idare yanında müdahil olarak katılmak isteyen şirketin, kararın sonucundan etkileneceği kabul edilerek davalı yanında katılmasına karar verilmekle birlikte, nihai kararda yer verilmediğinden, müdahilin kararın kendisine tebliği ile karardan bilgi sahibi olmak ve kararı temyiz etmek hakkını kullanmaktan mahrum bırakılmış olmasının kararın bozulması nedeni olarak kabulü gerekir.

“...2577 sayılı Yasanın [31.](#) maddesi ile atıfta bulunulan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53. maddesinde; hakkı veya borcu bir davanın neticesine bağlı olan üçüncü şahsın, iki taraftan birine iltihak için davaya müdahale edebileceği, 56. maddesinde; müdahale talebinin kabulü halinde müdahilin ancak davayı bulunduğu noktadan itibaren takip edebileceği, 57. maddesinde de, müdahilin iltihak ettiği tarafla birlikte hareket edeceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ... Özel Sağlık ve Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi vekili Av. ... tarafından verilen 4.1.2002 günlü dilekçe ile davaya, davalı idare yanında müdahil olarak katılmak isteminde bulunduğu, Danıştay Onuncu Dairesinin 31.1.2002 günlü kararı ile, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53. maddesi hükmü uyarınca davalı idare ile birlikte hareket etmek üzere davanın bulunduğu noktadan itibaren istemin kabulüne karar verildiği, ancak temyize konu 6.11.2002 günlü, E: 2001/1627, K: 2002/4187 sayılı Danıştay Onuncu Dairesinin nihai kararında katılma istemi kabul edilen adı geçen şirketin yer almadığı ve dolayısıyla kararın anılan şirkete tebliğ edilmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, ... Özel Sağlık ve Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin kararın sonucu ile ilgili bulunduğu kabul edilerek davaya davalı idare yanında katılmasına karar verilmekle birlikte, kararda yer verilmediğinden adı geçen müdahilin kararın kendisine tebliği ile karardan bilgi sahibi olmak ve dolayısıyla davalı idare ile birlikte hareket etmek iradesini kullanmak suretiyle kararı temyiz etmek hakkını kullanmaktan mahrum bırakılmış olması nedeniyle kararda usule uygunluk bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, davalı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı tarafından verilen temyiz dilekçesinde de belirtildiği üzere, dava konusu Genelgenin 13. maddesinin de iptalinin istenilmiş olmasına karşın, Danıştay Onuncu Dairesince anılan madde ile ilgili bir değerlendirme yapıp bu konuda herhangi bir karar verilmediği anlaşılmaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile Danıştay Onuncu Dairesinin 6.11.2002 günlü, E: 2001/1627, K: 2002/4187 sayılı kararının belirtilen eksiklikler tamamlanmak üzere bozulmasına, 16.10.2003 günü oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY :

...Öte yandan, İdari Yargılama Usulü Kanununun 30. maddesinde iki tarafın ad ve soyadı ile ilgili yanlışlıkların, yanlışlıkların düzeltilmesi yoluyla giderilebileceği açıklanmaktadır. Eksiklik ve yanlışlık yanında, ismin hiç yazılmamış olmasının da yanlışlık kapsamında değerlendirilmesi yasanın güttüğü amacın doğal sonucudur.

Açıklanan nedenlerle dosyanın Dairesine gönderilmesi olanağı kullanılmadan temyize konu kararın diğer tebligatlarla beraber müdahile de bildiri yapılarak, yanlışlığın düzeltilmesi ya da temyiz istemi olduğu takdirde konunun değerlendirmeye bırakılması böylece temyiz aşamasıyla ilgili yargısal akışın sürdürülmesi gerektiği oyuyla karara karşıyız.

2. MÜDAHİLİN TEK BAŞINA KARAR DÜZELTME TALEBİNDE BULUNAMAYACAĞI, YANINDA DAVAYA KATILDIĞI TARAFTAN BAĞIMSIZ OLARAK HAREKET EDEMEYECEĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 11. DAİRE

E. 2003/3720, K. 2004/896, T. 24.2.2004

“...Dosyanın incelenmesinden; Danıştay Onbirinci Dairesince verilen 20.6.2002 günlü, E:2001/4519, K:2002/2697 sayılı onama kararına karşı davalı idare olan Kocaeli Valiliği tarafından kararın düzeltilmesi yoluna başvurulmamasına karşın; davaya, davalı idare yanında katılan müdahiller tarafından kararın düzeltilmesi istenmiş olduğundan, idare mahkemesince müdahillerin, davalı idare yanında davaya katıldıkları ve davalı idarece de kararın düzeltilmesi yoluna başvurulmadığından, tek başlarına karar düzeltme isteminde bulunamayacakları gerekçesiyle istemin reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

Buna göre müdahiller isteminin, 2577 sayılı Yasanın 55/5. maddesi gereğince ve aynı Yasanın 48. maddesinde belirtilen temyiz dilekçesi üzerine yapılan ilk inceleme sonucu karara bağlanması gereken işler kapsamında yer almadığından, Mahkemece dosyanın usulüne göre tekemmülü sağlandıktan sonra Danıştaya gönderilmesi gerekirken, belirtilen hususlar gözardı edilerek istemin reddedilmesinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Müdahiller karar düzeltme istemine gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 57. maddesinde, müdahilin, yanında davaya katıldığı taraf ile birlikte hareket edeceği hükme bağlanmıştır.Olayda ise, davalı idare konumunda bulunan Kocaeli Valiliğinin talebi olmaksızın, davalı idare yanında davaya katılan müdahillerce karar düzeltme isteminde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yanında katıldığı taraf ile birlikte hareket etmek zorunda bulunan müdahillerin karar düzeltme isteminin incelenmesine olanak bulunmamaktadır.”

3. DAVAYA MÜDAHALE YOLUYLA, HAKKI VEYA BORCU DAVANIN SONUCUNA BAĞLI OLAN ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN DAVAYA KATILMA TALEBİNİN KABULÜ GEREKTİĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY, 10. DAİRE

E. 2007/4932, K. 2010/5301, T. 11.6.2010

ÖZET : Davalı idare yanında müdahale isteminde bulunanın, ameliyatı yapan doktor olması ve bu davanın davalı sağlık bakanlığı aleyhine sonuçlanması halinde, sağlık bakanlığı'nca müdahale isteminde bulunan doktora rücu edilecek olması karşısında; müdahale istemi kabul edilip, savunma alınarak dosyanın usule uygun tekemmül ettirilmesi suretiyle davanın karara bağlanması gerekirken, müdahale istemi kabul edilmeksizin verilen temyize konu kararda usule uyarlık bulunmamaktadır.

...Dava, davacılar... 'in, Balta Limanı Metin Sabancı Kemik Hastalıkları Hastanesinde 21.9.2000 tarihinde yapılan ameliyatı sırasında sağ yerine sol kolunun ameliyat edilmesinde davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu bahisle uğranıldığı ileri sürülen 50.000,00 TL manevi tazminatın ve 120.000,00 TL yasal faizin ödenmesi istemiyle açılmıştır.

İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nce; Sarıyer 1. Asliye Ceza Mahkemesince Adli Tıp Kurumuna yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu hazırlanan raporda, ...'in sağlam olan kolunun yanlışlıkla ameliyat edilmesinden dolayı ameliyatı yapan hekimin 8/8 oranında kusurlu olduğu belirtildiğinden, hizmet kusuru ilkesi uyarınca olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabın giderilmesi amacıyla 12.000 TL manevi tazminat isteminin dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte kabulü, fazlaya ilişkin tazminat ve faiz isteminin ise reddine karar verilmiştir.

Davacı ve davalı idare tarafından, hukuka aykırı olduğundan bahisle anılan idare mahkemesi kararının aleyhlerine olan kısımlarının esas yönünden, davalı idare yanında müdahil tarafından ise, davaya müdahale isteminin reddedilmesi nedeniyle anılan kararın usul yönünden temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

İdare Mahkemesince; ...'in, davalı idare yanında müdahale istemi, 6.7.2006 tarih ve E:2005/2974 sayılı kararla reddedilmiştir. Müdahale isteminin reddine ilişkin karar, niteliği itibarıyla nihai karar olmayıp, ara kararı niteliğinde olduğundan temyiz edilememekle birlikte; söz konusu kararın nihai kararla birlikte temyiz edilmesine engel bulunmamaktadır. Dolayısıyla, davalı idare yanında müdahil tarafından, anılan kararın usul yönünden temyizi istenildiğinden, öncelikle bu istemin yerinde olup olmadığının karara bağlanması gerekmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinde; üçüncü kişilerin davaya katılması konusunda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş olup; Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53. maddesinde, "Hakkı veya borcu bir davanın neticesine bağlı olan üçüncü şahıs, iki taraftan birine iltihak için davaya müdahale edebilir." 54. maddesinde, "Müdahale talebi muhakeme bitinceye kadar dermeyan olunabilir ve davayı asliyenin cereyanı talik olunur." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı Yasa hükmünün yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun ilgili hükmünün, idari yargılama usulüyle bağdaştığı ölçüde uygulanacağı kuşkusuzdur. Üçüncü kişinin, görülmekte olan bir davaya taraflardan biri yanında katılabilmesi; davacı ya da davalı konumunda olmamasına karşın, tarafı olmadığı bir davanın sonucundan etkilenme olasılığının varlığı halinde mümkündür. **Görülmekte olan davanın, yanında katılmak istediği tarafın aleyhine sonuçlanması durumunda, yanında katılmak istediği tarafın kendisine rücu etmesi veya hukuki durumunu etkileyen bir tasarrufta bulunabilecek olması halinde, üçüncü kişinin hakkı veya borcundaki etkilenmeden söz edilebilir.** Davaya müdahale yoluyla, hakkı veya borcu

davanın sonucuna bağlı olan üçüncü kişinin, yanında katıldığı tarafla birlikte yargılamaya katkı sağlaması bu nedene dayanmaktadır.

Olayda; davalı idare yanında müdahale isteminde bulunan ...'ın, davacıardan ...'in, Balta Limanı Metin Sabancı Kemik Hastalıkları Hastanesinde 21.9.2000 tarihinde yapılan ameliyatı sırasında sağ yerine sol kolunu ameliyat eden doktor olması ve bu davanın davalı Sağlık Bakanlığı aleyhine sonuçlanması halinde, Sağlık Bakanlığı'nca doktor ...'a rücu edilecek olması karşısında; davalı idare yanında müdahale isteminde bulunan ...'ın müdahale istemi kabul edilip, savunması alınarak dosyanın usule uygun tekemmül ettirilmesi suretiyle davanın karara bağlanması gerekirken, davalı yanında müdahale istemi kabul edilmeksizin verilen temyizle konu kararda usule uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, idare mahkemesince, dosyada bulunan Adli Tıp Raporu yanında, müdahale isteminde bulunan tarafın savunmaları da değerlendirilip, olayın oluş şekli ve zararın niteliği dikkate alınarak yeniden bir karar verileceği tabiidir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasa'nın 49. maddesi uyarınca taraflar temyiz istemlerinin ve davalı idare yanında müdahilin temyiz isteminin kabulüyle İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 1.12.2006 tarih ve E:2005/2974 K:2006/2942 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın, yeniden bir karar verilmek üzere anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, 11.06.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

DAVADAN FERAGAT

1. **SONUCU BAKIMINDAN YALNIZCA DAVACI TARAFI İLGİLENDİREN DAVALARDA FERAGAT TALEBİNİN KABULÜ HAKKINDA... KARŞI OYDAKİ GÖRÜŞ, KANUN YOLLARI AŞAMASINDA ARTIK DAVADAN FERAGATİN MÜMKÜN OLMADIĞI ŞEKLİNDEDİR.**

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ GENEL KURULU

E. 2003/967, K. 2004/640, T. 17.6.2004

“... Dosyanın incelenmesinden; davacı adına para cezası verilmesine ilişkin işlemin Ankara 6. İdare Mahkemesinin 25.1.2001 günlü, E:2000/1019, K:2001/68 sayılı kararıyla iptal edildiği, anılan kararın davalı idare tarafından temyiz edilmesi üzerine Danıştay Onuncu Dairesinin 10.5.2001 günlü, E:2001/560 sayılı kararıyla yürütülmesinin durdurulmasına karar verildiği, davacı vekilleri tarafından Danıştay Onuncu Dairesi Başkanlığına hitaben verilen ve 9.4.2002 tarihinde Danıştay kayıtlarına geçen dilekçe ile davacı adına verilen idari para cezasına ilişkin işlemin iptali için açılan davadan feragat edildiğinin beyan edildiği, Danıştay Onuncu Dairesince davacının feragat talebinin, mahkemece işlemin iptaline karar verilmesi ile kamu yararının korunduğu gerekçesiyle dikkate alınmadığı ve temyiz isteminin esastan neticelendirildiği, diğer yandan davalı idarenin temyiz dilekçesine davacı vekilleri tarafından verilen ve 26.12.2003 tarihinde Ankara 6. İdare Mahkemesi kayıtlarına geçen savunma dilekçesinde; idari para cezasının iptali istemiyle açılan davadan 9.4.2002 günlü dilekçe ile feragat edildiği, bu nedenle “feragat” beyanı doğrultusunda karar verilmesinin istenildiği anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, davacı davadan feragat ile dava dilekçesindeki talep sonucunun tamamından vazgeçmiştir. Bilindiđi üzere davadan feragat, davacının tek taraflı bir irade beyanı ile yapılıp tamamlandığından, feragatin

geçerliliği için, feragatin davalı tarafından kabul edilmesine gerek yoktur. Dolayısıyla feragat, davayı kendiliğinden sona erdirmemekle birlikte taraflar arasındaki dava konusu yapılan uyuşmazlığı sona erdirmektedir. Bunun yanında dava konusu uyuşmazlığın feragat nedeniyle son bulunduğunu tespit etmek görevi ise mahkemeye ait bulunmaktadır. Mahkeme, bu görevi sadece davacının feragat beyanının gerçekten feragat olup olmadığını ve kanunun öngördüğü şekilde yapıp yapılmadığını araştırmak suretiyle yerine getirmekle yükümlüdür. Mahkemenin, davacının beyanının gerçekten feragat olduğunu ve kanunun öngördüğü şekilde yapıldığını tespit etmesi durumunda, davadan feragat nedeniyle uyuşmazlığın son bulduğuna karar vermesi gerekmektedir.

Diğer yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun değişik 2. Maddesinde; iptal davası, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar şeklinde tanımlanmış ve idari yargı yetkisinin, idari işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu belirtilmiştir.

Dolayısıyla iptal davaları, dava konusu idari işlemin hukuka uygunluğu açısından, kamu yararı yönünden de yargısal denetim yapılmak suretiyle objektif özelliklere sahip bir dava türü olmakla beraber, kamu adına açılan bir dava niteliği taşımamakta, menfaati ihlal edilen davacının talebi ile sınırlı olarak görüşülüp neticelendirilmektedir.

Bu durumda, davanın asıl sahibi olarak davacının, kanunda öngörülen şekle ve esasa uygun olarak davasından açık bir irade ile beyanda bulunarak feragat etmiş olması karşısında taraflar arasında uyuşmazlığı sona erdiren bu beyanın dikkate alınarak feragat nedeniyle davanın sona erdirilmesi gerekirken, Mahkemece, davacının davadan feragat beyanının dikkate alınmayarak uyuşmazlığın esastan görüşülüp neticelendirilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun [49.](#) Maddesi uyarınca Ankara 6. İdare Mahkemesinin 30.9.2003 günlü, E: 2003/1816, K:2003/1507 sayılı kararının bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen İdare Mahkemesine gönderilmesine 17.6.2004 günü oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY :

...Her ne kadar, davacının davadan feragat etme hakkı dava açma hakkının da doğal sonucu ise de; idarenin yargısal denetiminin gerçekleştirildiği idari yargıda davanın karara bağlanmasından sonraki aşamada, temyiz veya karar düzeltme isteminin incelenmesi sırasında davacıya davasından feragat etme hakkının tanınması, yapılmış olan yargısal denetiminin geçersiz sayılması sonucunu doğuracaktır. Bu da, yukarıda değinildiği gibi, iptal davasının işleviyle, yani hukuk devleti ilkesinin gereği olarak idarenin faaliyetlerinde hukuka uygunluğun sağlanması amacıyla, dolayısıyla kamu yararıyla bağdaşmayacaktır.

Bu nedenle, 2577 sayılı Yasanın [31.](#) maddesiyle yollamada bulunulan **Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun feragata ilişkin hükümlerinin ancak idari yargılama usulüyle bağdaştığı ölçüde uygulanması mümkün olup söz konusu yasal düzenlemenin idari yargıda, kanun yollarında da davadan feragat etme olanağı tanıdığından söz edilemeyeceğinden**, temyiz aşamasında verilen, davasından feragat ettiği yolundaki davacı dilekçesinin dikkate alınmayarak, davalı idarenin temyiz isteminin incelenmesi gerektiği oyuyla karara karşıyız.

KARŞI OY :

İdare Mahkemesince, Danıştay Onuncu Dairesinin bozma kararına uyulmayarak verilen ve dava konusu işlemin iptaline ilişkin bulunan ısrar kararı uyuşmazlığın esasına ait olduğundan, bu aşamada davacının

davasından feragat ettiği yolundaki dilekçesi dikkate alınmayarak, davalı idarenin temyiz isteminin incelenmesi gerektiği oyuyla karara karşıyım.

2. **SONUÇLARININ TOPLUMUN BELLİ BİR KESİMİNİ ETKİLEYECEĞİ VE KAMU YARARINA YÖNELEN DAVALARDA, KANUN YOLU AŞAMASINDA ARTIK DAVADAN FERAGATİN MÜMKÜN OLMADIĞI HAKKINDA**

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ GENEL KURULU

E. 2004/745, K. 2004/861, T. 21.10.2004

“KARAR: Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 18.7.2001 günlü, 1734 sayılı işlemiyle onaylanan 1/50.000 ölçekli 1990 Ankara Nazım İmar Planı Revizyonunun Güneybatı (Ankara) Çayyolu ... sayılı parselin bulunduğu alanda orta yoğunluklu gelişme konut alanı kullanımları getiren kısmının iptali istemiyle açılan dava sonucunda; Danıştay Altıncı Dairesince davanın reddi yolunda verilen 18.12.2002 günlü, E:2001/5115, K:2002/6131 sayılı karar, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 20.11.2003 günlü, E:2003/438, K:2003/825 sayılı kararıyla bozulmuştur.

Davalı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun bu kararının düzeltilmesini istemektedir.

Bu aşamada davacı Çankaya Belediye Başkanlığının davadan feragat istemi bulunmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda feragat konusu özel olarak düzenlenmemiş, 31. maddesi ile bu konuda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göndermede bulunulmuştur.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 91. maddesinde, feragat iki taraftan birinin talep sonucundan vazgeçmesi olarak tanımlanmış, 93. maddesinde feragat beyanının dilekçe ile veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılacağı, 95. maddesinde de, feragatin kesin bir hükmün hukuki sonuçlarını hasıl edeceği hükmü yer almıştır.

2577 sayılı Yasanın [31.](#) maddesiyle idari davalarda feragat istemleri üzerine Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununu hükümlerinin uygulanacağını hükme bağlamaktadır. Ancak anılan yollama hükmünün idari davaların nitelikleri dikkate alınarak ve idari dava türleriyle bağdaştığı ölçüde uygulanabileceği açıktır.

İdari dava türlerinden olan iptal davaları bireysel hakları ihlal eden, somut, subjektif nitelikteki idari işlemlere veya ortada herhangi bir hak ihlali olmaksızın bireyin menfaat ilgisinin kurulabildiği çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, imar uygulamaları gibi kamu yararı yakından ilgilendiren idari işlemlere karşı açılabilir. Bireysel hakkın ihlaline dayanmayan kamu yararını yakından ilgilendiren konularda açılan iptal davaları, objektif ve somut nitelikte olup; bütünüyle kamu yararını amaçlamaktadır. Dolayısıyla iptal davalarında feragat isteminin de kamu yararı ölçütü kullanılarak bağlanması gerekmektedir.

Bireysel hakların ihlaline dayanan iptal davalarında davacının herhangi bir kısıtlama olmaksızın davasından feragat edebileceğinde duraksama bulunmamaktadır. Buna karşılık belde veya semt şehri, kamu kuruluşlarınca açılan objektif ve somut nitelikteki iptal davalarında Dairece ilk derece karar verildikten sonra davadan feragat edilmesi, kamu yararıyla ve idarenin yargısal denetimi yoluyla hukukun üstünlüğünü sağlama amacıyla bağdaşmamaktadır.

...

Kentin gelişimi ve korunması konusunda doğrudan görevli ve yetkili olan Çankaya Belediyesince açılan bu dava ile kamu yararının ve hukukun üstünlüğünün korunması hedeflenmektedir. Davanın objektif niteliği, salt kamu yararını amaçlaması karşısında, bir kamu idaresi olan davalı Belediyenin, dava konusu düzenleyici işlemin şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olup olmadığının keşif ve bilirkişi incelemesi yapılarak belirlenmesi gerektiği gerekçesiyle temyiz istemi kabul edilip, bozma kararı verildikten sonra karar düzeltme aşamasında davadan feragat etmesine olanak bulunmamaktadır. Bu nedenle feragat istemi yerinde görülmeyle işin esasları incelendi:

Danıştay dava daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının temyiz üzerine verdikleri kararların düzeltilmeleri, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54 üncü maddesinde yazılı sebeplerden birinin varlığı ile mümkündür.

SONUÇ : Karar düzeltme istemli dosyanın incelenmesinden, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun düzeltilmesi istenilen 20.11.2003 günlü, E:2003/438, K:2003/825 sayılı kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu, düzeltmeyi gerektiren bir sebebin bulunmadığı anlaşıldığından, karar düzeltme isteminin reddine, 21.10.2004 günü oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY :

... davanın asıl sahibi olan davacının dava sonuçlanıncaya kadar talep sonucundan tamamen veya kısmen vazgeçmesi yasa ile tanınmış bir hak olup, bu hakkın kullanımı tek taraflı irade beyanı ile yapılarak tamamlandığına, ayrıca davalının kabulüne de gerek bulunmadığına göre, feragat beyanından sonra davaya bakmakta olan mahkemece bu beyanın sadece gerçekten feragat anlamında olduğu ve kanunen belirlenen şekilde yapılarak yapılmadığının saptanmasıyla yetinilmesi ve bu saptamadan sonra feragat nedeniyle uyuşmazlığın sona erdiğine ilişkin hüküm kurulması gerekmektedir.

Zira yasa ile tanınmış olan feragat hakkının, yine ancak yasa ile kısıtlanmasının mümkün olması nedeniyle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda veya İdari Yargılama Usulü Kanununda aksine bir hüküm olmaksızın yorum yoluyla bu hakkın kısıtlanması mümkün değildir.

Bu durumda, davacının yasal şekle ve esasa uygun olarak davasından feragat etmiş olması karşısında bu beyan nedeniyle feragat başvurusu hakkında karar verilebilmesi için karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu Kararının kaldırılarak temyize konu Danıştay Altıncı Daire kararının bu nedenle bozulması oyuyla karara karşıyız.

KARŞI OY :

İdari Yargıda iptal davalarının özelliği itibarıyla, özellikle gerçek veya tüzel kişilerin menfaat ilgilerini kurarak açtıkları davalarda işlemin, davacının kişisel çıkarları bakımından değil, objektif ölçütlerle kamusal menfaat yönünden incelenmesi suretiyle iptal kararı verilmiş olması ve bu suretle idarenin hukuka ve kamu yararına aykırı işlem tesis ettiğinin saptanmasından sonra, bu işlemin, davacının subjektif iradesiyle davadan feragat beyanıyla tekrar geçerlilik kazanıp kazanmayacağı hususu tartışılabilir.

Ancak olayda, düzenleyici işlem niteliğindeki imar planına karşı açılan davanın reddi yolundaki Daire kararının, işlemin şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygun olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle karar verilmek üzere bozulduğu, ortada hukuka ve kamu yararına aykırılığın tespiti yolunda verilmiş bir iptal kararı olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, bu aşamada davacının davadan feragat ettiğine ilişkin beyanının kabul edilmemesi söz konusu olamaz.

Açıklanan nedenle, davacının feragat istemi hakkında karar verilmek üzere, düzeltilmesi istenilen Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu Kararının kaldırılarak temyize konu Danıştay Altıncı Daire kararının bu nedenle bozulması gerektiği oyuyla karara karşıyız.

3. DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERE KARŞI VE KAMU YARARINI YAKINDAN İLGİLENDİREN KONULARDA AÇILAN İPTAL DAVALARINDA, İŞLEMİN YÜRÜTMENİN DURDURULMASI VEYA İPTALİ KARARI VERİLDİKTEN SONRA, DAVACIYA DAVADAN FERAGAT ETME HAKKININ VERİLEMEYECEĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY

10. DAİRE

E. 2009/14803, K. 2010/6098, T. 16.7.2010

"... Davacı Kemalpaşa Belediye Başkanlığı vekili tarafından verilen ve 7.7.2010 tarihinde Danıştay kayıtlarına giren dilekçe ile davacının davadan feragat ettiğini bildirdiği anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda feragat konusu özel olarak düzenlenmemiş, anılan Yasanın 31.maddesiyle bu konuda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na göndermede bulunulmuştur. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 91 .maddesinde, "Feragat, iki taraftan birinin neticesi talebinden vazgeçmesidir" şeklinde tanımlanmış, 93.maddesinde, feragat beyanının dilekçe ile veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılacağı belirtilmiş; 94.maddesinde, "Feragat veya kabul eden taraf mahkum olmuş gibi masarifi muhakemeyi tediye mecburdur" hükmüne yer verilmiş, anılan Yasanın 95.maddesinde de "Feragat ve kabul kati bir hükmün hukuki neticelerini hasıl eder" kuralına yer verilmiştir.

2577 sayılı Yasanın 31. maddesiyle idari davalarda feragat istemleri üzerine Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Ancak, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun feragata ilişkin hükümlerinin ancak idari davaların türleri, nitelikleri ve idari yargılama usulüyle bağdaştığı ölçüde uygulanması mümkündür.

İdari dava türlerinden olan iptal davaları; bireysel hakları ihlal eden, somut, sübjektif nitelikteki idari işlemlere veya ortada herhangi bir hak ihlali olmaksızın bireyin menfaat ilgisinin kurulabildiği kamu yararını yakından ilgilendiren işlemlere karşı açılabilir. Bireysel hakkın ihlaline dayanmayan kamu yararını yakından ilgilendiren konularda açılan iptal davaları, objektif ve somut nitelikte olup; bütünüyle kamu yararını amaçlamaktadır. Dolayısıyla iptal davalarında feragat isteminin de kamu yararı ölçütü kullanılarak karara bağlanması gerekmektedir. Bireysel hakların ihlaline dayanan iptal davalarında davacının herhangi bir kısıtlama olmaksızın davasından feragat edebileceğinde duraksama bulunmamaktadır.

Buna karşılık, düzenleyici işlemlere karşı ve kamu yararını yakından ilgilendiren konularda açılan iptal davalarında, işlemin yürütmenin durdurulması veya iptali kararı verildikten sonra, davacıya davadan feragat etme hakkının tanınması, yapılmış olan yargısal denetimin geçersiz sayılması, dolayısıyla davacı iradesinin yargı kararı üzerine çıkması sonucunu doğuracağından, kamu yararıyla ve idarenin yargısal denetimi yoluyla hukukun üstünlüğünü sağlama amacıyla bağdaşmamaktadır.

Dava konusu uyuşmazlıkta, idare mahkemesince, Dairemizin bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş ve Dairemizce davalı idarenin temyiz istemi reddedilerek anılan karar onanmış olup; karar düzeltme isteminin incelenmesi sırasında davacıya davasından feragat etme hakkının tanınması, yapılmış olan yargısal denetiminin geçersiz sayılması sonucunu doğuracaktır. Bu da, yukarıda değinildiği gibi, iptal davasının işleviyle, yani hukuk devleti ilkesinin gereği

olarak idarenin faaliyetlerinde hukuka uygunluğun sağlanması amacıyla, dolayısıyla, kamu yararıyla bağdaşmayacaktır. Bu nedenle, davadan feragat ettiği yolundaki davacı istemi yerinde görülmeyle işin esasına geçildi, gereği görüldü:

Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verilen kararları hakkında, ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinde yazılı nedenlerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar ise, adı geçen Yasa maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymamaktadır.

SONUÇ : Bu nedenle kararın düzeltilmesi isteminin reddine, 16.07.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

4. DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERE KARŞI VE KAMU YARARINI YAKINDAN İLGİLENDİREN KONULARDA AÇILAN İPTAL DAVALARINDA DAVADAN FERAGAT EDİLEMEYECEĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 10. DAİRESİ

E. 2010/16395, K. 2011/5749, T. 20.12.2011

"...Davacı Kemalpaşa Belediye Başkanlığı vekili tarafından verilen ve 9.7.2010 tarihinde mahkeme kayıtlarına giren dilekçeyle davacının davadan feragat ettiğini bildirdiği anlaşılmaktadır.

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda feragat konusu özel olarak düzenlenmemiş, anılan Yasanın 31. maddesiyle bu konuda Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na gönderilmiştir. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 307. maddesinde, "Feragat, davacının, talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir." şeklinde tanımlanmış, 309. maddesinde, Feragat ve kabulün, dilekçeyle veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılacağı, feragat ve kabulün hüküm ifade etmesinin, karşı tarafın ve mahkemenin muvafakatine bağlı olmadığı, 311. maddesinde ise, Feragat ve kabulün, kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğuracağı kurala bağlanmıştır.

2577 Sayılı Kanunun 31. maddesiyle idari davalarda feragat istemleri üzerine Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Ancak, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun feragata ilişkin hükümlerinin ancak idari davaların türleri, nitelikleri ve idari yargılama usulüyle bağdaştığı ölçüde uygulanması mümkündür.

İdari dava türlerinden olan iptal davaları; bireysel hakları ihlal eden, somut, sübjektif nitelikteki idari işlemlere veya ortada herhangi bir hak ihlali olmaksızın bireyin menfaat ilgisinin kurulabildiği kamu yararını yakından ilgilendiren işlemlere karşı açılabilir. Bireysel hakkın ihlaline dayanmayan kamu yararını yakından ilgilendiren konularda açılan iptal davaları, objektif ve somut nitelikte olup; bütünüyle kamu yararını amaçlamaktadır. Dolayısıyla iptal davalarında feragat isteminin de kamu yararı ölçütü kullanılarak karara bağlanması gerekmektedir. Bireysel hakların ihlaline dayanan iptal davalarında davacının herhangi bir kısıtlama olmaksızın davadan feragat edebileceğinde duraksama bulunmamaktadır.

Buna karşılık, düzenleyici işlemlere karşı ve kamu yararını yakından ilgilendiren konularda açılan iptal davalarında, işlemin yürütmenin durdurulması veya iptali kararı verildikten sonra, davacıya davadan feragat etme hakkının tanınması, yapılmış olan yargısal denetimin geçersiz sayılması, dolayısıyla davacı iradesinin yargı kararı üzerine çıkması sonucunu doğuracağından, kamu yararıyla ve idarenin yargısal denetimi yoluyla hukukun üstünlüğünü sağlama amacıyla bağdaşmamaktadır.

Dava konusu uyuşmazlıkta, idare mahkemesince, yapılan yargılama sonucunda, davaya konu işlemin iptaline karar verilmiş ve Dairemizce davalı idarenin temyiz istemi reddedilerek anılan karar onanmış olup; karar düzeltme isteminin incelenmesi sırasında davacıya davasından feragat etme hakkının tanınması, yapılmış olan yargısal denetiminin geçersiz sayılması sonucunu doğuracaktır. Bu da, yukarıda değinildiği gibi, iptal davasının işleviyle, yani hukuk devleti ilkesinin gereği olarak idarenin faaliyetlerinde hukuka uygunluğun sağlanması amacıyla, dolayısıyla, kamu yararıyla bağdaşmayacaktır. Bu nedenle, davadan feragat ettiği yolundaki davacı istemi yerinde görülmeyle işin esasına geçildi, gereği görüldü:

KARAR : Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verilen kararları hakkında, ancak 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun [54.](#) maddesinde yazılı sebeplerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar ise, adı geçen Yasa maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymamaktadır.

SONUÇ : Bu sebeple kararın düzeltilmesi isteminin reddine, 20.12.2011 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

AZLIK OYU :

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun [309.](#) maddesinde, feragat ve kabulün hüküm ifade etmesinin, karşı tarafın ve mahkemenin muvafakatine bağlı olmadığına kurala bağlanmış olması karşısında davacı Kemalpaşa Belediyesince 9.7.2010 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren feragat dilekçesinin kabul edilerek bu yönde karar verilmesi gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

DAVANIN İHBARI

1. DAVANIN SONUÇLARININ KİRACIDAN ÇOK EV SAHİBİNİ ETKİLEYECEK OLMASI NEDENİYLE DAVANIN KONUT MALİKİNE DE İHBAR EDİLEREK DAVAYA KATILIMININ SAĞLANMASI GEREKTİĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 11. DAİRE

E. 2005/1023, K. 2005/4242, T. 12.7.2005

“KARAR : Dava, davacının kiracı olarak oturduğu "...” adresinde bulunan konutun 17.8.1999 tarihinde meydana gelen deprem sonucunda "hasarsız" olarak tespitine ilişkin hasar tespit işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Usul Hukukunda bir dava sonucunda verilecek hükmün üçüncü kişinin hukuki durumunu doğrudan veya dolaylı olarak etkileyecek olması hallerinde söz konusu üçüncü kişinin davaya katılmasında hukuki yararın bulunduğu kuşkusuzdur. Bu durumda olan biri kendiliğinden davaya katılma isteminde bulunabileceği gibi davanın ihbarı suretiyle de bu sağlanabilir. Nitekim 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun [31.](#) maddesi ile yollamada bulunulan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 49. maddesinde bu gibi durumlarda davanın ihbarının mahkemece re'sen yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının kiracısı bulunduğu "...” adresinde bulunan konutun 17.8.1999 tarihinde meydana gelen deprem sonucunda " hasarsız" olarak tespitine ilişkin hasar tespit işleminin iptali istemiyle açılan davada, idare mahkemesince mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen rapordaki ağır hasarlı olduğu yolundaki görüşe dayanılarak davalı idarece tesis edilen hasar tespit işleminin iptal edildiği anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının kiracı olduğu, "hasarsız" tespit işleminin iptal edilerek idare mahkemesince verilen karar doğrultusunda dava konusu taşınmazın "ağır hasarlı" olarak tespit edilmesi durumunda, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 13. maddesi uyarınca bu nitelikteki bir taşınmazın yıktırılmasının gündeme gelebilecek olması ve böyle bir sonucun kiracıdan daha çok ev sahibini etkileyecek olması nedeniyle davanın konut malikine de ihbar edilerek davaya katılımının sağlanması suretiyle oluşturulacak dosyaya göre karar verilmesi gerektiği açıktır.

Bu durumda, ev sahibinin davaya katılımı sağlanmadan idare mahkemesince verilen kararda usul ve yasa hükümlerine uyarlık görülmemiştir.

2. DAVANIN İHBARI TALEBİ KARŞISINDA MAHKEMENİN ÖNCELİKLE BU TALEBİ DİKKATE ALMASI GEREKTİĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 5. DAİRE

E. 2012/2503, K. 2013/3648, T. 2.5.2013

"... Dava, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne bağlı ... Elektrik Dağıtım A.Ş. Elazığ İl Müdürlüğü emrinde İş Kanununa tabi statüde raportör olarak görev yapan davacının, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine yönelik 01.11.2010 tarih ve 7406 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Elazığ 1. İdare Mahkemesinin 24.01.2012 günlü, E:2011/830; K:2012/48 sayılı kararıyla; 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un (03.07.2005 günlü 5398 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki haliyle) 22. maddesi ile bu Kanuna 5398 sayılı Kanunla eklenen Geçici 21. maddesinde yer alan düzenlemelerden bahisle; 03.07.2005 tarihli ve 5398 sayılı Kanunun getirdiği değişiklikten önce 02.04.2004 tarihinde özelleştirme programına alınan bir kuruluşta, İş Kanunu'na tabi kapsam dışı personel olarak 21.12.2004 tarihinden itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi ile raportör olarak çalışan ve kanun değişikliğinden sonra aynı kadro ve pozisyonda görev yapmaya devam eden davacının, 4046 sayılı Kanuna 5398 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 21. madde uyarınca nakil hakkı korunan personel olduğu, kapsam dışı personel sayılarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı verilmesi gerekirken bu yöndeki başvurusunun reddine ilişkin 01.11.2010 tarih ve 7406 sayılı dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31.maddesinde "davanın ihbarı" konusunda Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine yollama yapılmakla birlikte anılan maddenin 1. fıkrasına 18.06.1994 günlü, 4001 sayılı Yasanın 14. maddesiyle "Ancak davanın ihbarı ve bilirkişinin seçimi Danıştay mahkeme veya hakim tarafından re'sen yapılır." yolundaki hüküm eklenmiş bulunmaktadır. Bu hükmün, bir usul kuralını içermesi nedeniyle bakılan davada da gözönünde tutulması gerekeceği açıktır.

Anılan maddenin düzenleniş biçimi karşısında; Danıştay, mahkeme veya hakimin re'sen ihbara gerek görmediği, buna karşılık taraflardan birinin yöntemine uygun biçimde vereceği dilekçe ile davanın ihbarını istediği takdirde, davaya bakmakta olan mahkemenin, bu istemi değerlendirmesi ve buna ilişkin yasal prosedürü işletmek suretiyle buna göre bir karar vermesi gerekeceğini vurgulamak gerekir.

Bu durumda, davalı ... Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin davanın Devlet Personel Başkanlığına ihbarını içeren dilekçesinin İdare Mahkemesince yukarıda açıklanan madde hükmüne göre değerlendirilmesi ve buna dair

tebligat tamamlandıktan sonra esas hakkında karar verilmesi gerekirken, bu yola başvurulmadan doğrudan esas hakkında karar verilmiş olmasında usule uyarlık bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle, Elazığ 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 24.01.2012 günlü, E:2011/830; K:2012/48 sayılı kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1/c fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, 02.05.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”

BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ

1. HÂKİMLİK MESLEĞİNİN GEREKTİRDİĞİ GENEL VE HUKUKİ BİLGİ İLE ÇÖZÜMLENEBİLECEK OLAN DAVALARDA BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ İSTENEMEYECEĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 3. DAİRE

E. 2004/2011, K. 2005/2014, T. 27.9.2005

KARAR : 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31 inci maddesi ile yollamada bulunulan 275 inci maddesinde, mahkemelerin, çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verecekleri, hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişinin dinlenmeyeceği hükmüne yer verilmiş, hakimlin delilleri serbestçe takdir edeceği yolundaki genel ilkeye paralel olarak aynı Kanunun 286'nci maddesinde de bilirkişi raporunun hakimi bağlamayacağı kuralı öngörülmüştür.

Yargılama hukukunda bilirkişi, davanın çözümünün gerektirdiği özel ve teknik bilgiyi yargıca sağlayan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bu yüzden, görülmekte olan davada bilirkişiye başvurulabilmesi, uyumsuzluğun özel ve teknik bilgi gerektiren bir yönünün bulunmasına bağlıdır. Yorumu ve çözümü hakime ait bulunan konularda bilirkişiye başvurulması, bilirkişilik müessesesinin açıklanan amaç ve tanımına uygun düşmeyeceği gibi usul ekonomisi olarak adlandırılan davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılacağı yolundaki Anayasa hükmüne de aykırılık teşkil eder.

Serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetine ilişkin 2001 takvim yılı defter ve belgelerinin incelenmesi sonucu, bir kısım giderlerin olması gerekenin üzerinde tutarlarla; bir kısmının ise hiç kaydedilmediği, bir kısım harcamaların gerçeği yansıtmayan faturalarla belgelendirdiği, yasa gereği gider olarak kabul olunmayacak bir kısım giderin dönem kazancından düşüldüğü ve ayrıca finansman ihtiyacının giderilmesi amacıyla vadesinden önce kırdırılan müşteri çekleri nedeniyle ikrazatçı tarafından düzenlenen ve kayıtlara alınan gider faturaları dışında aynı mahiyette kayıt ve beyan dışı bırakılmış giderleri bulunduğu saptanan davacının, söz konusu çeklerden kaynaklanan kayıt dışı hasılatı ile ayın olarak tahsil edip kayıt ve beyanlarına almadığı geliri de dikkate alınarak noksan beyan ettiği hasılatı ulaşılmıştır. Tarh matrahı üzerinden salınan cezalı vergilerden ayrı olarak, yıl içinde tevkif suretiyle ödenen gelir vergisinin incelemeye tespit edilen dönem matrahı üzerinden hesaplanan vergiden düşülmesi sonucu iadesi gereken gelir vergisi çıkmadığından, daha önce düzeltme fişiyile iade edilen gelir vergisi de ihbarname ile istenmiştir.

Davacı dava dilekçesinde, doğrudan giderlere alınan demirbaş değerinin tamamının değil, hesaplanan amortisman tutarı düşüldükten sonraki kısmının gider olarak kabul edilemeyeceğini, kısırlanan çeklerle ilgili finansman giderlerinin; serbest meslek kazancının tespitinde dikkate alınacak giderlerden olmadığı halde hatalı bir şekilde kayıtlara alındığı, bu nedenle yasal olmayan bu finansman giderlerinin tamamının reddedilmesi gerektiğini, finansman ihtiyacı nedeniyle vadesinden önce kısırlanan çeklerin sadece 11 adetinin işle ilgili olduğunu ileri sürerek, tarh matrahının belirlenmesinde inceleme elemanınca yapılan diğer saptamaların doğruluğunu kabul etmiştir.

Vergilendirmeye ilgili olarak davacı tarafından kabullenilen hususlar dikkate alındığında uyumsuzluk; amortisman ayrılmaksızın doğrudan giderlere alındığı tartışmasız olan demirbaş tutarının tamamının giderlerden indirilip indirilemeyeceği ve davacı tarafından kısırlanan çeklerin hasılat ve giderlerinin serbest meslek kazancının tespitinde dikkate alınıp alınamayacağı belirlenerek ulaşılan sonuca göre noksan beyan edilen hasılatın saptanmasına ilişkindir. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Üçüncü Kısımında düzenleme bulan amortismana ilişkin kurallar ile koşulları ve 193 sayılı **Gelir Vergisi Kanununun Dördüncü Bölümünde düzenlenen "Serbest Meslek Kazançları" ile ilgili kurallar uyarınca hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenebilecek olan bu davada vergi mahkemesince bilirkişi incelemesi yaptırılması hukuka uygun görülmediği gibi, kısırlanan çekleri düzenleyen veya ciro edenlerin davacıyla serbest meslek faaliyeti nedeniyle bir ilişki içinde olup olmadığının dolayısıyla bu çeklerin işle ilgili olup olmadığının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20 nci maddesi uyarınca re'sen araştırma yetkisine dayanılarak saptanması idari yargılama hukukunun gereklerinden olduğu halde mahkemece atanan naip üye tarafından, çeklerin düzenleyicisi ve bunların ortaklarından oluşan mükelleflerin vergi dairesindeki tarh dosyaları üzerinde bilirkişiye inceleme yapma yetkisi verilmesi de yargılama hukukuna uygun düşmediğinden, vergi mahkemesi kararının, vergi incelemesiyle yapılan saptamalar, davacının tutanağa alınan beyanları ile kabullendiği hususlar dikkate alınarak, mahkemede bulunan defter ve belgeleri üzerinde veya haricen yapılacak inceleme ve araştırma sonucuna göre Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerine göre yeniden bir karar verilmek üzere bozulması gerekmiştir.**

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, İzmir 2. Vergi Mahkemesinin 9.6.2004 gün ve E:2003/477, K:2004/456 sayılı kararının bozulmasına, yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine 27.9.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

2. BİLİRKİŞİ OLARAK TAYİN EDİLECEK KİMSELERİN DAVANIN TARAFLARIYLA HİÇBİR BAĞLANTILARININ OLMAMASI GEREKTİĞİ HAKKINDA

DANIŞTAY 8. DAİRE

E. 2006/1861, K. 2007/3999, T. 22.6.2007

"...Uyumsuzluk, Kayseri İli Yahya Lıılçesi Ulupınar Köyü ile Kapuzbaşı Köyünün sınırlarının belirlenmesine ilişkin İlçe İdare Kurulunun işleminden kaynaklanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 31. maddesinin (1) numaralı fıkrasında "Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; hakimin davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi, ehliyet, üçüncü şahısların davaya katılması, davanın ihbarı, tarafların vekilleri, feragat ve kabul, teminat, mukabil dava, bilirkişi, keşif, delillerin tespiti, yargılama giderleri, adli yardım hallerinde ve duruşma sırasında tarafların mahkemenin sükununu ve inzibatını bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemlerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır. (Ek cümle: 5.4.1990 - 3622/11 md.; Değişik: 10.6.1994 - 4001/14 md.)Ancak, davanın ihbarı ve

bilirkişi seçimi Danıştay, mahkeme veya hakim tarafından re'sen yapılır." hükmü uyarınca, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bilirkişi ile ilgili düzenlemelerinde (HUMK. 275. maddesinde); "Mahkeme, çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi dinlenemez." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Mahkemelerince yaptırılan bilirkişi incelemesinde, konunun uzmanı olarak İçişleri Bakanlığında görev yapan Merkez Valisi ile Karayolları Bölge Müdürlüğünde görevli bir harita mühendisi ve harita kadastro mühendisinin görevlendirildiği, bilirkişilerce hazırlanan raporlara dayalı olarak Mahkeme kararının oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, uyuşmazlığın taraflarından birinin İçişleri Bakanlığını temsilen Yahyalı Kaymakamlığının olması karşısında, davalı idarenin kamu görevlisi olan Merkez Valisinin bilirkişi olarak seçilip, hazırlamış olduğu rapora dayalı olarak oluşturulan Mahkeme kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle Kayseri İdare Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine, 22.06.2007 gününde oybirliği ile karar verildi.

3. SINIR TESPİTİNE İLİŞKİN İL İDARE KURULU KARARINA KARŞI AÇILAN DAVADA, MAHKEMECE KAMU GÖREVLİSİ OLAN VALİ YARDIMCISI VE ZİRAAT MÜHENDİSİNİN BİLİRKİŞİ SEÇİLEREK HAZIRLANAN RAPORA DAYALI OLARAK VERİLEN KARARDA HUKUKA UYARLIK BULUNMADIĞI HAKKINDA

DANIŞTAY 8. DAİRE

E. 2008/1066, K. 2010/4990, T. 5.10.2010

"... Uyuşmazlık, Malatya İli Pelitli (Talebin) ile Alhanuşağı Köyleri arasındaki sınırın tespitine ilişkin Malatya İl İdare Kurulunun 24.5.2005 gün ve 2005/561 sayılı kararının iptali istemine ilişkindir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 31. maddesinin (1) numaralı fıkrasında "Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; hakimın davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi, ehliyet, üçüncü şahısların davaya katılması, davanın ihbarı, tarafların vekilleri, feragat ve kabul, teminat, mukabil dava, bilirkişi, keşif, delillerin tespiti, yargılama giderleri, adli yardım hallerinde ve duruşma sırasında tarafların mahkemenin sükununu ve inzibatını bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemlerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır. (Ek cümle: 5.4.1990 - 3622/11 md.; Değişik: 10.6.1994 - 4001/14 md.) Ancak, davanın ihbarı ve bilirkişi seçimi Danıştay, mahkeme veya hakim tarafından re'sen yapılır." hükmü uyarınca, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bilirkişi ile ilgili düzenlemelerinde (HUMK. 275. maddesinde); "Mahkeme, çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi dinlenemez." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Mahkemelerince yaptırılan bilirkişi incelemesinde, konunun uzmanı olarak Elazığ Vali yardımcısı ve İl Özel İdaresinde görevli ziraat mühendisi ile bir harita mühendisinin görevlendirildiği, bilirkişilerce hazırlanan raporlara dayalı olarak Mahkeme kararının oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, uyuşmazlığın taraflarından birinin İçişleri Bakanlığını temsilen Malatya Valiliğinin olması karşısında, davalı idarenin kamu görevlisi olan Vali yardımcısı ve ziraat mühendisinin bilirkişi olarak seçilip, hazırlamış olduğu rapora dayalı olarak oluşturulan Mahkeme kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle Malatya İdare Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine, 05.10.2010 gününde oybirliği ile karar verildi.”